

HÖRNSTENEN

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND
HÖRNSTENEN ÄR KRISTUS JESUS SJÄLV (EF 2:20)

3/2020

DISTANSJOBB

”DEN LUTHERSKA TRON
BEVARASI VÅRT LAND”

Distansjobb

Många har p.g.a. coronakrisen börjat distansarbeta. Så gör vi också på STI till stor del. Jag har börjat som generalsekreterare i en mycket speciell situation. STI har varit öppet endast måndagar och onsdagar och inte ens då syns folk till på ett par undantag när. Jag har alltså inte ännu haft tillfälle att bli ordentligt bekant med STI:s studerande. Det är visserligen bra att också de teologiestuderande tar corona på allvar och därför har övergått till distansstudier. Å andra sidan har jag själv kunnat bekanta mig med huset i lugn och ro och planera för hösten.

Som tur är finns mycket material, texter och gamla föreläsningar tillgängliga på STI:s webbsidor och detta kan delges studerandena och andra intresserade nu under distansstudietiden. T.ex. på STI:s YouTube kanal får nya föreläsningar snabbt flera hundra inloggningar. Det betyder att det finns en efterfrågan på föreläsningarna och även om bara en handfull är på plats i föreläsningssalen så når föreläsningarna en stor grupp runt om i landet. Om du ännu inte har uppmärksammat denna möjlighet kan du börja följa STI på YouTube.

Ingen vet ännu vilka följder undantagstillståndet får i samhället, kyrkligt och andligt. Tryggast är ändå att lämna sig i Guds hand. Låt det här vara en tid då vi får

upp ögonen för var vår verkliga trygghet finns. Förhoppningsvis har denna tid fått många att be och vända sig till Gud. Då har undantagstiden haft sitt syfte.

Corona har också på ett rätt sätt fört oss in på kärnfrågorna. Under ett par månader har det inte just varit tal om samkönade äktenskap eller andra aktuella tvistefrågor som i allmänhet tar för stor uppmärksamhet av oss. De liberala nydaningarna är för en stund borta från dagordningen. Vi får hoppas att ur detta skulle en stor andlig förnyelse komma, både för vår kyrka och för våra väckelserörelser. Kanske vi på detta sätt befrias från allt onödigt och vägleds att fästa uppmärksamhet på Gud själv.

Fortfarande är det under sådana här tider viktigt att väckelserörelserna har ett samarbetsorgan som STI som verkar som deras talesman och utbildar blivande teologer. Jag tror att STI:s betydelse under kommande år kommer att vara stor. Du ber väl fortsättningsvis för STI:s arbete och verksamhet så att den kan fortsätta efter undantagsperioden, förnyas och bära mycket frukt.

SANTERI MARJOKORPI

4.5.2020

(ÖVERS. TOMAS KLEMETS)

INLEDNING AV HÖSTTERMINEN OCH TIMO ESKOLAS PENSIONERINGSFEST

Onsdag 2.9 ordnas ett inledningstillfälle för höstterminen som samtidigt utgör Timo Eskolas pensioneringsfest. Kom med och fira Timos långa arbetskarriär vid TIF. Dagens program ser ut enligt följande:

- * kl 13-14 mottagning
- * kl 14-16 kaffebjudning
- * kl 15-16 bokloppis
- * kl 16-18 Timo Eskolas festföreläsning

Mer information ges senare i höstens program. Beakta dock att coronapandemins utveckling kan inverka på planerna.

INSAMLING TILL FÖRMÅN MED ANLEDNING AV TIMO ESKOLAS PENSIONERING

Timo Eskola pensioneras i slutet av sommaren. Timo har hunnit arbeta 28 år som forskare vid TIF. Vi tackar Timo för alla dessa år! Trots Timos pensionering fortsätter ändå arbetet.

Vi behöver fortfarande medel för verksamhetskostnader, hyran av utrymmen, lönen för de anställda och utvecklandet av TIF. Genom att bidra garanterar du TIF:s verksamhet också i framtiden och förbi coronakrisen.

Du kan donera antingen till Danske Bank FI74 8000 1100 5642 45 eller Nordea FI66 1555 3000 1169 14. Den här insamlingen har ett eget referensnummer: 42754

(ÖVERS. ALBERT HÄGGBLOM)

SOM SALT MED BIBEHÅLLEN SMAK

”Ni är jordens salt. Men om saltet förlorar sin sälta, hur ska man då få det salt igen? Det duger inte till annat än att kastas ut och trampas ner av människorna”. (Matt. 5:13)

* * * * *

Saltet är inte nyttigt, säger vår tids hälsoinformatörer. Det höjer blodtrycket, förorsakar hjärtattacker och medför många hälsoproblem. Men i antikens värld kunde man inte förringa saltets värde. De romerska soldaterna fick sin sold i salt och grekerna betraktade saltet som gudomligt. Mose lag slog fast att det i alla offer skulle ingå salt. Där sägs t.o.m. att man ”inte ska låta saltet i sin Guds förbund fattas” (3 Mos 2:13). I mänskroppens alla celler ingår salt och utan det dör de. Att Jesus kallar sina lärjungar salt förstods av åhörarna att saltet var nödvändigt i världen.

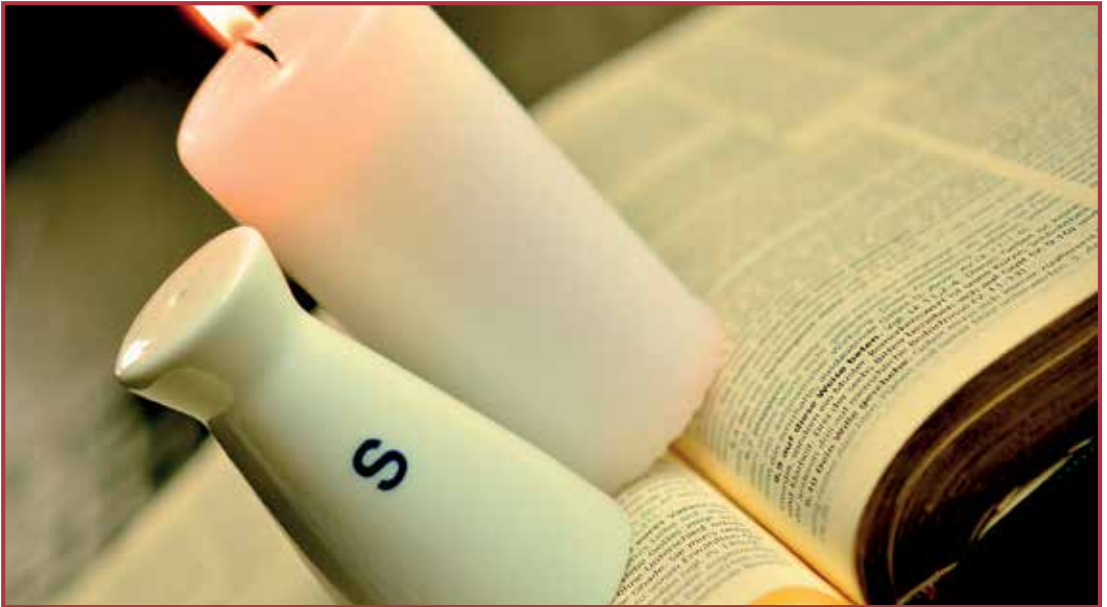
I antiken var saltet nödvändigt för konservering. Som jordens salt är vi kristna kallade att bygga upp och bevara det land där vi bor. Kristna är det konserveringsmedel som bevarar denna värld från den ondes skadliga inflytande och som genom sin existens förhindrar ett moraliskt förfall. En liten mängd konserverande inflytande kan genomsyra hela degen. Därför gav Gud löftet åt Abraham: om han i Sodom kunde finna tio rättfärdiga människor, kommer Gud att skona den staden.

Förutom som konserveringsmedel ger saltet också en bättre smak. Kristna är verksamma i världen för dess bästa och förbättrar smaken. Tvärtemot det som

ofta påstås har kristendomen haft ett enormt positivt inflytande på världshistorien. Man kan konstatera att kristendomen har haft stort inflytande på skolinstitutionen, hälsovården, universiteten och rent av på hela den västerländska vetenskapens utveckling. Det är skäl att uppmärksamma kristendomens anmärkningsvärt stora samhällsinflytande. Kristna har funnits som fredsmäklare, tröstare i sorgen och som fattigas hjälpare, som de som föder hungriga samt som de som förbinder sårade och kristna har genom dessa goda gärningar gett mycket av sin smak och sitt salt till världen.

Vår tid har ifrågasatt nyttan av salt. Man tänker sig att kristendomen borde vara så lik tidens idéströmningar och kulturtrender som möjligt. Man har anammat den bakgrundstanke som finns i liberalteologin. Enligt den är det nödvändigt att förändra kristendomen för att bereda den livsrum i den moderna världen. Ett bra exempel på detta är episkopalkyrkans biskop John Shelby Spong som också har besökt Finland. Hans bok som har översatts till finska bär titeln ”Varför måste kristendomen antingen förändras eller dö?”. Avsikten är alltså att grunda en kristendom som i stället för att bygga på dess egen utgångspunkt bygger på mänsklig erfarenhet och modern kultur.

Liberalteologin suger upp tidsandan som sådan och följer därmed den för tillfället förhärskande filosofin. Ofta finns den tanken i bakgrunden: sättet att förstå Gud förändras under historiens gång och därmed har kyrkan ingen rätt att definiera vad den enskilde ska tro om Gud. Men individen har ändå inte frihet att tänka som han önskar. Det som

definierar hur han tänker är de i samhället rådande ideologierna i stället för Bibeln och kyrkans lära. Liberalteologin ersätter på detta sätt kristendomen med en annan ideologi och saltet förlorar sin sälta.

Modetankarna i vår tid uppkommer inte ur tomma intet utan de representerar var och en omedvetet någon död filosofers tankar. Genom att utgå från tidsandan råkar vi t.ex. ut för någon tysk upplysningsfilosofs eller någon fransk vänsterfilosofs tankar – ofta utan att inse det. I deras ställe är det bättre att ta Bibeln och kyrkans bekännelse som grund.

Problemet är att följderna av liberalteologin är att det rådande tankeklimatet i samhället är sammanbundet med kyrkans öde. Men ändå är det så att den som

gifter sig med tidsandan förr eller senare blir änka. På längre sikt ser det ut som att liberalteologins grundläggande lösningen inte håller. De kyrkor som har förändrat sitt budskap allra mest för att passa in i den moderna tiden förefaller vara de som dör bort som de första. I verkligheten är saken helt motsatt den som Spong tänkte: där kristendomen förändras dör den. Om man ur kristendomen rensar bort det som ser ut att stå mot tidsandan finns det i något skede ingenting kvar.

Om saltet mister sin smak duger det inte längre till någonting. Inom STI strävar vi till att saltet ska förbli smakligt och att kristendomen kan förbli kvar också för kommande generationer.

TEXT: SANTERI MARJOKORPI
 FOTO: CONGERDESIGN,
[HTTPS://PIXABAY.COM](https://pixabay.com)
 (ÖVERS. STIG-OLOF FERNSTRÖM)

DÄR KRISTENDOMEN
 FÖRÄNDRAS, DÖR DEN.

”Den Lutherska tron bevaras i vårt land”

**- Kallad och vigd till präst i herdeäm-
betet som är instiftat av Kristus. Detta
styr mig i mitt uppdrag. Jag lär bibeln
och uppmanar till att förtrösta på Gud,
konstaterar medlemmen i STI:s styrelse,
Vesa Pöyhtäri.**

En av STI:s bakgrundsorganisationer är det svenskspråkiga Laestadianernas Fridsföreningars Förbund r.f. (LFF). LFF i sin tur består av nio frids- eller bönehusföreningar, som är självständiga och besluter om sin egen verksamhet. LFF koordinerar gemensamma arbetsmetoder så som missionsverksamhet. Vesa fungerar inom LFF som lokalradion, (radio LFF) samt väckelserörelsens tidnings, (Sions missionstidning) ansvariga redaktör.

Vesa är född i Rovaniemi och hans andliga bakgrund är inom Rauhan sana samt församlingsunga i Rovaniemi.

- Inom församlingsunga hade vi som ungdomspräster först Miikka Ruokanen och sedan Jorma Puhakka, två bra präster, minns Vesa.

Vesa började studera teologi som 23-åring. Då fördjupade han sig för första gången på riktigt i den Lutherska bekännelsen. Då föddes en kärlek till bekännelsen som ännu håller i sig.

- Jag fann genom mina evangeliska studiekamrater Concordia-kretsen, vilka bedrev forskningar i bekännelsen som Simo Kiviranta samt Sakari Korpinen höll den tiden i sina hem. Simo Kiviranta var betydelsefull för mig också i det avseendet att han var assistent i mitt graduseminarium.

GUDSTJÄNSTGEMENSKAPERNAS ENTRE FYLLER MIG MED GLÄDJE

I detta nu bor Vesa med sin familj i Uleåborg samt delvis i Larsmo. Han har tillsammans med sin fru Karita nio barn, varav sex ännu bor hemma. Före sitt nuvarande arbete jobbade Vesa som församlingspräst i 16 år, de sista 9 åren jobbade han som kaplan i Karjasilta församling i Uleåborg.

I och med det så kallade Heikka-dokumentet började enligt Vesa en sorglig utveckling i den evangelislutherska kyrkan, som ledde till det att de som stod kvar i den gamla ämbetsordningen inte längre hade möjlighet att verka i församlingar där det samtidigt fanns kvinnliga präster. Efter detta lämnade Vesa uppdraget som kaplan och efter en tid fick Vesa kallelsen till tjänst inom LFF, det som han ännu sköter.

Vesa anser att Lutherdomens ställning i Finland är stark. Och han tror att den lutherska tron bevaras i vårt land.

- Det, om den bevaras i den nuvarande stora kyrkan är jag ändå inte säker på. På många ställen håller den på att dö ut, ifall man bedömer på basen av det budskap som vissa av kyrkans arbetare förkunnar.

Vesa tänker att den lokala kyrkan inte har monopol på den kristna, lutherska tron. Därför gläds han över de många nya gudstjänstgemenskaper som bildats på många orter, som till exempel STI:s medlemsorganisationer har grundat.

AKTIVA FÖRSAMLINGSMEDLEMMAR

Vesa ser sin egen bakgrundsorganisation LFF vara på en solid andlig grund. Enligt honom har den goda, gamla verksamhetsformer, vilka lämpar sig bra för den nuvarande situationen och de nuvarande förhållandena.

- Därtill så finns det inom rörelsen en öppenhet mot att utveckla verksamheten, samt att ta i bruk nya verksamhetsformer för att fylla ut det som den gamla sammankomstformen inte kan svara emot. Predikanter som är kallade och välsignade till predikoämbetet sköter om församlingarna med Guds ord, vi kallar bönehusgemenskaperna till församlingar.

I samband med stormöten är det vanligtvis nattvardsmässa, som förättas enligt den gamla ämbetssynen. Den skara som deltar i möten är aktivt med i verksamheten.

- Församlingsmedlemmarna är fredliga svenskar från kustområdet, de utför mycket talkoarbeten inom sina bönehus, noterar Vesa tacksamt.

STI HAR EN BETYDANDE ROLL

Inom Finland Teologiska Institut är Vesa med i såväl styrelsen som arbetsgruppen, som är ett organ som förbereder frågor.

- Jag har alltid velat bära ansvar i de organ där jag är med. Då det öppnades en möjlighet till dessa uppgifter, tog jag med glädje emot dem. Samtidigt konstaterar jag ödmjukt att varje människa har sina begränsningar, och kan föra med sig endast sin egen handsbredd till det gemensamma bordet.

Vesa anser att STI har en stor betydelse på det andliga fältet i Finland och det finns alltfört ett stort behov av dess verksamhet.

- Jag sade i tiderna åt Eero Junkkaala att det är bra att STI finns, vars anställda kan fördjupa sig grundligt i vår tids utmaningar, göra teologi, lära och producera material.

TEXT: SANTERI MARJOKORPI
FOTO: PÖYHTÄRIS FAMILJEARKIV
(ÖVERS. STIG-ERIK ENKVIST)

Vad har 28 år i STI lärt mig personligen?

Det är nödvändigt att göra teologi och att undervisa i det. STI har funnits till i 33 år varav 28 år har jag fungerat här som lärare och forskare. Under årens lopp har jag otaliga gånger funderat på behovet av institutet och dess uppgift. Alltid kommer nödvändigheten på ytan: det här arbetet måste göras. Det måste göras i alla lägen. Mitt i svårigheter. Mitt i olika spänningar.

Uppfattningen stärks av teologie studerandes yttre situation. STI grundades under stormiga tider, när Bibeln revs mitt itu och tron höll på att slockna i Helsingfors. Med tanke på innehållet har situationen inte förändrats trots att synliga konflikter har under årens lopp minskat eller åtminstone ändrat form. Finländsk bibelforskning i Helsingfors är i stort sett oförändrat.

Som en yrkesmänniska kunde jag säga att situationen har blivit sämre på många sätt. Många magistrar utexamineras idag i tron på att Bibeln utgör ingen grund för kyrkans tro och att vi alla tolkar texter enbart på vårt eget sätt. De mest vidlyftiga förnekar kristendomens exklusivitet. Alla religioner frälser lika bra. Därför bjuder man bara på tolerans och religionsdialog.

INFÖR ETT STORT UPPDRAG

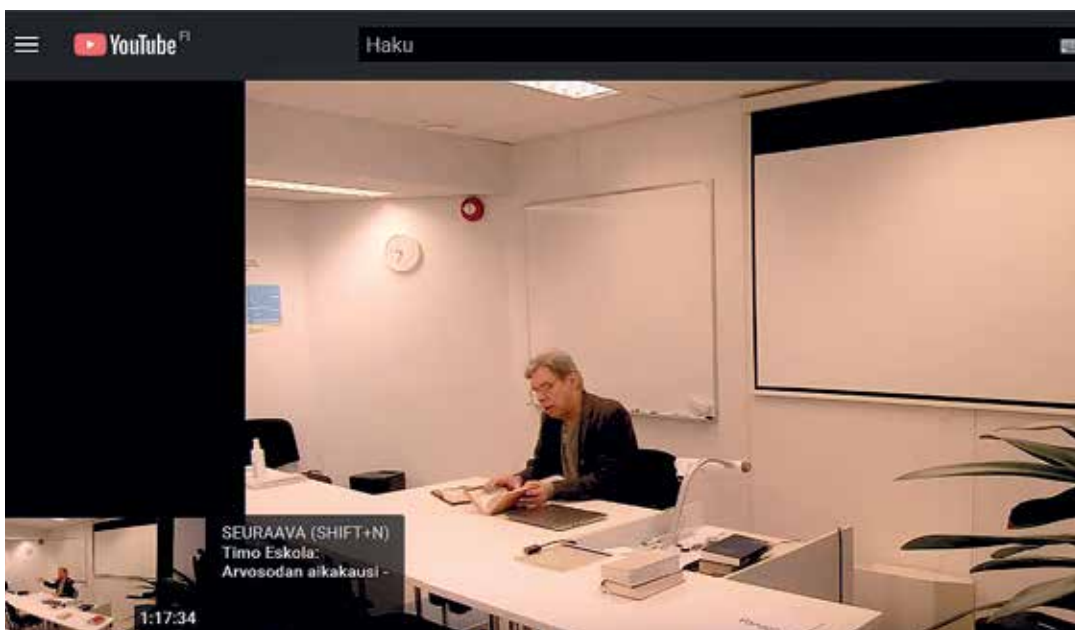
I detta läge skall svar ges, och visst har det getts också. Inom internationell forskning har gamla radikaliserade synpunkter gett vika för nya sådana både inom Jesusforskningen, inom metodologin, inom Paulusforskningen och inom Nya testamentets

teologi. Enbart i Helsingfors plöjer man i gamla åkerteg.

Som forskare i nytestamentlig teologi har jag haft en unik förmån att bekanta mig med många olika teman. Kanske det mest intressanta har varit Nya testamentets innehåll. Frågan lyder: bildar texterna en sammanhållen teologisk berättelse. På universitet sägs det av många att så inte sker under några som helst omständigheter. Forskningen säger ändå någonting annat. I min bok om Nya testamentets narrativa teologi lyfte jag fram en viktig innehållsprincip.

Gamla testamentets historia avslutas på ett märkligt sätt med exilkrisen. Kungarna har dräpts, Jeremia förts till Egypten och Hesekiel fängslats i Babylonien. När man läser i texten får man en känsla av att Israels berättelse håller på att avslutas. Kvar finns bara hoppet om att Gud en gång skall förbarma sig över sitt folk, ge befrielsens stora jubelår och en Messias som skall födas som Davids son. Nya testamentet fortsätter med detta.

När resterna av ett folkslag, Juda har återvänt till det gamla landet, väcker Gud från denna rot en ny telning för Davids släkt. Jesus förkunnar att han själv är den av Gud utsände Frälsaren, som kan förkunna syndernas förlåtelse. Apostlarna i sin tur predikar om den korsfäste Messias, vars offer rengör hela den fallna mänskligheten från synd och skuld. Detta budskap syns tydligt och klart i Nya testamentet. Även en teolog kan greppa det.

MENING FÖR EN MENINGSLÖS VÄRLD

Meningen tycks ha försvunnit från teologin under 1900-talet. Detta ämne har jag tagit upp i min senaste omfattande forskning om semiotik. Forskningen New Testament Semiotics granskas som bäst av förlaget.

Även denna tematik tangerar vår egen tid. Vi får överallt höra påståenden om att allting är bara ett språkspel. Den slutgiltiga sanningen har försvunnit. Könet är enbart en språklig konstruktion och det kristna äktenskapet en institution som begränsar människans frihet. Varför skulle någon vilja binda sig till sådant om individen omdefinierar sitt kön flera gånger under livstiden?

En välgrundad språkteori vänder sig emot dylika påståenden. Språket är ett medel, inte en begränsning. Man spelar inga spel med hjälp av den utan uttrycker övertygelser. Det är klart att moderna

övertygelser har fjärrat sig långt borta från kristendomen. Därför skall den kristna kyrkan förtydliga sin övertygelse och träda fram i värderingskonflikter. Trots att Europa i en postkristen tid lever mitt i ett krig om värderingar har inte Bibelns sanning försvunnit någonstans.

Därför skall STI kavla upp ärmarna och arbete för en ”bättre teologi” så som gamla ordspråket lyder. Denna utmaning överlämnar jag med glädje åt följande generation som nu tar över.

TEXT: TIMO ESKOLA
 BILD: SKÄRMBUMP AV STI:S
 YOUTUBE-FÖRELÄSNING
 (ÖVERS. TUOMAS ANTTILA)

Fången mellan fyra väggar - Studier på distans

På grund av restriktioner som COVID-19 försakade har det flesta av universitetsstudierna skett på distans, så också vid teologiska fakulteten. Även om situationen förändrades snabbt, måste man tacka Helsingfors universitet för att det reagerade genast. Efter en vecka var det klart hur man kan slutföra sina studier för den här våren. Det här har hjälpt mig väldigt mycket att planera hur jag studerar. När den första stelheten hade gått över, har också föreläsningarna på distans lyckats bra. Jag är dock av den åsikt, att de kan skapa svårigheter för sådana studerande som inte är så skickliga med datorer.

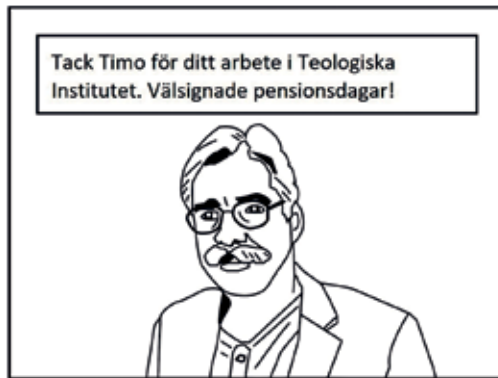
När restriktionerna trädde i kraft, hade jag plötsligt mycket rum i min kalender. Verksamhet bland olika studentföreningarna hade nämligen avbrutits. Nu hade man faktiskt tid. Jag vet att jag också tidigare har tagit för många kurser. Men nu har jag fattat det på riktigt, när även nu har jag inte tillräckligt med resurser att ägna sig åt alla kurser. Dessutom har en del av tentamina bytts till långa essäer, och åtminstone för mig är sådana mer krävande. Å andra sidan har distansstudierna hjälpt mig att använda min tid produktivt. Man kan noggrant planera sin tidtabell och välja det läsmaterial som är det väsentligaste vad kursprestationen beträffar.

Jag har dock inte alltid varit effektiv eftersom man inte har den vanliga dagsrytmen kvar. Då och då sviktar självdisciplin. Dessutom är också den nya känslan av att

ha mer tid oftast bara en illusion. Man orkar inte studera 24/7, och den fritid som man nu har användes tidigare för att friska upp sig. Därför är det också nu viktigt att sätta tid för något avslappnande såsom motion eller musik. Ännu viktigare är det att vara i kontakt med andra människor, också för sin egen välmående. När även församlingsgemenskapen sker på distans, behöver teologen ännu mer kontakt med Gud via Bibeln och bön. Åtminstone behöver vi alla det sista i det här läget.

EETU LEHTINEN, THEOLOGIE
STUDERANDE
FOTO: TUOMAS LEHTINEN
(ÖVERS. TOPIAS TANSKANEN)

TUOMAS LUKKARAINEN

(COVERS. TOPIAS TANSKANEN)

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

E-post: sti@sti.fi
fornamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank
Danske Bank
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea
FI66 1555 3000 1169 14, NDEAFIHH

Annställda
generalsekr. Santeri Marjokorpi
forskare Timo Eskola
sekreterare Kirsi Kuru

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.

Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19.
Undantag i öppettiderna under koronapandemin och sommaren, kolla på websidan.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Mika Tuovinen,
Finlands ev.luth. Folkmission

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Såningsmannen,
Länsi- Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
(Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands
ev.luth. Student- och Skolungdomsmission,
Radiomissionsorganisationen Budbärarn,
Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen
Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska
Bibel-institutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen
i Finland, Laestadiernas Fridsföreningars
Förbund

Finansieras av frivilliga bidrag.
Medlemsavgift för understödande medlemmar:
40 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €).
Bokgåvor, understöd och testamenten
mottas med tacksamhet.

Insamlingstillstånd i Finland RA/2018/904:
1.1.2019–31.12.2020.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.
Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*)
sänds till understödande medlemmar.
ISSN 2243-075X (Print),
ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
KAJSANIEMIGATAN 13 A
00100 HELSINGFORS

Posti Green

PÄRMBILD: DOMINIKRH, [HTTPS://
PIXABAY.COM](https://pixabay.com)

BAKBILD: MIKHAIL OLYKAINEN -
[STOCK.ADOBE.COM](https://stock.adobe.com)

JAG VILL BOTA HONOM OCH LEDA HONOM OCH GE HONOM OCH HANS SÖRJANDE TRÖST. (JES. 57:18)